

Donderdag 7 juni 1917 – ochtendeditie

Parijs, 6 juni. Officieel: Op het front in België tegen middernacht levendige actie.

Berlijn, 6 juni. Officieel avondbericht: In het vak van Wijtschate blijft de toestand gespannen.

Berlijn, 6 juni. In de boog van Wijtschate heeft het geschutvuur gisteren opnieuw het karakter van een heftig verwoestings- en roffelvuur aangenomen. Vliegerwaarnemingen stelden de goede uitwerking van de Duitse artillerie vast. De Engelsen bleven Belgische dorpen ver achter het front vernielen. Met de zwaarste kalibers werden verscheidene plaatsen, en daaronder vooral Wervik, onder vuur genomen.

Londen, 6 juni. De admiraliteit meldt: Uit fotografische opnamen boven Oostende blijkt dat als gevolg van de beschieting uit zee van gisteren de werkplaatsen aan de haven of zwaar beschadigd, of geheel vernield zijn. De sluizen die toegang geven tot het havenbekken waar de duikboten liggen en een torpedojager werd hersteld, zijn erg beschadigd. Naar het schijnt zijn ook tal van schepen gezonken.

Gisterenmiddag om half zes hebben 4 marinevliegers, op patrouille bij Duinkerken, ongeveer 18 vijandelijke vliegers, die zich bij Oostende bevonden en in noordwestelijke richting vlogen, aangevallen. Er volgden onbesliste gevechten; de vijand werd naar Engeland gejaagd. Op hun terugreis werden de vijanden vervolgd en aangevallen door een zeevliegtuig van het luchtstation op de kust van Kent. Onze vlieger wist er twee naar omlaag te drijven. Hijzelf is te Duinkerken geland.

De entente en Rusland.

Sint-Petersburg, 6 juni. Henderson Thomas en Vandervelde hebben een brief aan de Raad van arbeiders en soldaten geschreven, waarin zij hun grote verbazing te kennen geven over het bijeenroepen van een internationale conferentie.

Ze zeggen, dat de onderhandelingen met de Britse, Franse en Belgische afvaardiging nog niet geëindigd zijn en verklaren meer dan ooit overtuigd te zijn dat het zeer gevaarlijk is de Duitse socialisten in het congres toe te laten voor het agressieve imperialisme vernietigd is. Zij achten het onmogelijk met de Duitsers samen te werken, tenzij zij hun keizer verloochenen.

De ondertekenaars verzoeken een onderhoud ten einde hun houding te kunnen toelichten.

Londen, 6 juni. Uit Sint-Petersburg aan de Daily Telegraph: Het is mogelijk dat het voorstel van de raad van arbeiders en soldaten inzake de internationale socialistische conferentie zal worden gewijzigd. Henderson Thomas en Vandervelde zijn nu met socialistische leiders in onderhandeling om te bewerken dat een voorbespreking van geallieerde socialisten te Londen zal worden gehouden.

De voeding in België.

Men meldt ons:

De heer Hoover, de bewonderenswaardige inrichter en leider der Commission for Relief in Belgium, heeft bij zijn aankomst in Amerika het volgende verklaard betreffende de voeding in België: De Commission for Relief doet haar best om de toestand meer draaglijk te maken, na de "knock-out" die de onderzeeboten er aan gegeven hadden. In de maanden maart en april hebben wij slechts 60.000 ton eetwaren in België kunnen brengen. Over het algemeen stijgt het

sterftcijfer. Niet de kinderen sterven in groten getale: allerlei inrichtingen wijden zich aan de kinderen, maar de volwassenen en de moeders bezwijken. De Commission for Relief beschikt slechts over 30 gebouwen, terwijl zij er voor België alleen, zonder Noord-Frankrijk, een 70-tal zou nodig hebben.

Wij kunnen hier nog bijvoegen, dat de cijfers der geboorten en sterfgevallen in de Brusselse agglomeratie de toestand niet als rooskleurig laten voorstellen. De laats bekende cijfers, die van de waak van 1-7 april, duiden geen verbetering aan, in vergelijking met die der winterweken. Er waren 141 geboorten, dit is slechts 9,1 per duizend inwoners, en daar tegenover 274 sterfgevallen, dit is 17,6 per duizend inwoners. De geneesheren wijten dit ongehoord hoog sterftcijfer aan ondervoeding;

Men schrijft ons:

In de N.R.C. van 6 dezer, ochtendblad, kon men een protest lezen van de Belgische Boerenbond tegen de beschuldiging van woekerhandel, in België uitgebracht tegen de boerenstand; bij dit protest voegde de Boerenbond tevens een opwekking tot de landbouwers om de naastenliefde in de huidige omstandigheden te beoefenen als een vaderlandse plicht.

Wij kunnen hierbij mededelen dat de Belgische Boerenbond door het voorbeeld predikt. Hij heeft namelijk de beslissing genomen een half miljoen te besteden aan het installeren van oorlogsverminkten als landbouwers en groentekwekers. Het geld moet dienen om de verminkten een hoeve of stukken grond aan de hand te doen en hun eveneens voorschotten te verschaffen. De teruggave van de voorschotten zal eerst na een lange termijn moeten geschieden. De intrest zal schommelen tussen 3 en 3,35 procent en zal slechts opgeëist worden bij de eerste oogst na het sluiten van de vrede.

Dit is weer een van de vele wijzen waarop het solidariteitsgevoel onder Belgen zich uit.

Men schrijft ons uit Harderwijk:

In het interneringskamp hier heeft een eigenaardige plechtigheid plaats gehad, de eerste van die aard gedurende de gehele internering.

Aan de geïnterneerden Belgische soldaat-milicien René Louis Joseph Colsoule, jager te voet, is voor zijn dapper gedrag tegenover de vijand de ridderorde van Leopold 2<sup>e</sup> klasse en het oorlogskruis uitgereikt, hem door de koning geschonken.

Alle in het kamp aanwezige divisies stonden voor de uitreiking op het ruime sportterrein opgesteld in orde van parade, onder de bevelen van de Belgische kapitein-commandant Finet, terwijl alle niet ingedeelde officieren van het Belgische leger en die van de interneringsdienst de plechtigheid bijwoonden. Onmiddellijk na aankomst van de generaal-majoor, commandant van het interneringsdepot, werd, na het openen van de ban, aan de dappere strijder het kruis op de borst gehecht door kolonel Coppens van het Belgische leger. Deze voerde daarop tot de troep het woord; bracht de zware dagen van strijd in België bij Luik, Namen, Leuven, Antwerpen en aan de IJzer in herinnering en liet vooral uitkomen, dat dit koninklijk blijk van waardering een bewijs was, dat de geïnterneerden door de Belgische regering niet werden vergeten.

Daarop defileerde de troep voor de gedecoreerde.

Donderdag 7 juni 1917 – avondeditie

Berlijn, 7 juni. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Tussen Ieper en Armentières woedt sedert gisteren de artilleriestrijd met onverminderde kracht.

Heden in de vroege is na uitgebreide mijnontploffingen en zeer hevig roffelvuur met infanterieaanvallen der Engelsen de slag in Vlaanderen volledig ontbrand.

Het bombardement van Oostende.

Londen, 6 juni. In verband met het officiële Duitse bericht over het bombardement van Oostende verneemt Reuter uit vertrouwbare bron, dat uit de genomen foto's blijkt, dat geen huis beschadigd is, behalve gebouwen op de scheepswerf. Als er dus Belgen gedood zijn, zoals van Duitse zijde gemeld is, moeten die op de werf gewerkt hebben.

De oorlogstoestand.

Op het westelijk gevechtsterrein is het belangrijkste bericht, dat het in de boog om Ieper blijft spannen. In afwachting van de belangrijke gebeurtenissen, die daar te verwachten zijn. Op de rest van het gevechtsterrein hier en daar overvallen van ondergeschikte betekenis.

Onze correspondent te Havre meldt, dat koning Albert der Belgen de Franse generaal Brude benoemd heeft tot ridder in de kroonorde, wegens de diensten, die hij aan de Belgische regering heeft bewezen.

Men meldt ons omtrent het zeegevecht op 5 dezer voor de Belgische kust: Van de schepen der Engelsen was in de heiige lucht niets te zien; de Duitse strijdkrachten, die uit torpedojagers bestonden, kon men waarnemen.

Na afloop van de beschieting werd een oorlogsschip, dat vermoedelijk ontredderd was en in brand stond, de haven van Zeebrugge binnengesleept.

Men meldt ons uit Oostburg:

Sedert maandagmorgen hoort men hier onophoudelijk het gebulder van het geschut, zelfs 's nachts gaat het schieten door. Het is zo hevig, dat het niet mogelijk is de schoten te tellen.

Uit Luikerland.

De socialisten.

Luik, 26 mei.

Daar ik sedert het uitbreken van de oorlog niets meer vernam dat uit het socialistisch paleis op de Place Verte overging tot stad en buurt, geen verenigingen meer met toespraken door de beste leiders, geen toneelfeesten, geen cinemavoortellingen, geen grote vergaderingen meer en wel vaak zelf had waargenomen, dat de drukte van vroeger, vooral op zaterdag, zondag en maandag in het koffiehuis was verdord tot een zeer dun gezaaid getal trouwe partijgenoten, had ik me beslist voorgesteld, dat de overmachtige socialistische partij van het Luikse bekken helemaal was uiteen- en lamgeslagen en er van haar nog enkel een verzwakte uiting te verwachten was.

Voor enkele dagen werd mij nu het op 8 april, in algemene vergadering medegedeeld "Rapport du Conseil d'Administration" van de "Union coöperative du Pays de Liège" besteld. Van die Union had ik nooit iets vernomen, giste niet eens haar bestaan. De rode brochure stemde me echter spoedig tot verbazing, want ze hield verslag in van reusachtig werk binnen de oorlogstijd door de Luikse werkliedenpartij tot stand gebracht. Wat er in vermeld wordt, kan

echter onmogelijk binnen de mij hier voorbehouden ruimte breedvoerig worden medegedeeld. Ik kan enkel op het bijzonderste wijzen. Voor de oorlog telde het bekken van Luik 16.304 verenigde socialistische arbeiders, thans zijn ze boven de 18.000. Nog begin 1915 waren al de volkshuizen en socialistische instellingen hier, en ze zijn zeer talrijk, onafhankelijk van elkaar. Elk van hen deed zaken en handelde zonder de minste gemeenschap met de zusterverenigingen of andere magazijnen en winkels in de partij. Er waren er die elkaar nauwelijks kenden. Thans zijn die enkelingen alle samengegroeid tot één ontzaglijke macht. Dit is de bedoelde Union Coöpérative, de reusachtige gemeenschap tot samenwerking, die me des te meer verbaasd heeft, daar ik, Luikenaar sedert jaren, er nooit één woord had over gehoord. Ik weet niet of de Union de partij zal redden en dichter bij haar ideaal brengen, doch ik heb de onwrikbare overtuiging dat door haar, in deze eindeloze oorlog, vooral in de eerste maanden na 1914, duizenden haveloze en uit hun verband geslagen gezinnen uit de ellende en de honger zijn gered. Dit te weten is me genoeg om het grootse pogen, dat, zoals het verslag zegt, tot volkomen voldoening opbeurt, te bewonderen en u daarover te schrijven. Wanneer de toekomst vreselijk donker scheen, namen de instellingen van de partij, elk op eigen hand, voor eigen rekening, de zware taak der volksvoeding voor al hun leden op zich. Terwijl al spoedig de gewone handel de prijzen opdreef, bleven de socialisten alles verkopen tegen gewone prijzen en zorgden er maar enkel stipt voor, dat elk gezin, elk partijgenoot rantsoen bekwam, zoals de eerlijkheid dit voorschreef. In die dagen lag alle werk ontzenuwd en was er in het ganse bekken geen fabriek, geen koolput, geen nijverheid, die nog ademde. De handelshuizen der arbeiderspartij hadden niet alleen hun voorraad waren vrij, ze openden ook nog hun brandkasten en verschaften ruim krediet aan al de noodlijdenden, terwijl meteen geen enkele instelling tot steun aan haar verplichtingen faalde. Hier werd, zoals men te Gent zegt “de

deel" ingericht, dit is de periodieke uitkering aan de aankopers-leden van de gedane winst, op grond van het bedrag der uitgaven. De openbare handel werd door deze nieuwigheid zo zeer ontroerd, dat ook veel grote magazijnen dezelfde maatregel voor hun afnemers invoerden. Zij hielden het echter niet lang vol.

Einde 1914, wanneer nu al de stapels voorraad uitverkocht waren tot de laatste kruimel en er geen middel tot redding meer opdaagde, stichtte men de algemene vereniging van al de coöperatieven, met het doel maatregelen te treffen om de normale toestand te kunnen volhouden, de bevoorrading van de werkende klasse door middel van een maximum voortbrengselen te kunnen bewerken, de onverbiddelijke strijd te voeren tegen de stropers van de handel, onderlinge hulp en solidariteit tot stand te brengen. Het ging al spoedig vlot.

Men kwam in aanraking met Nederland, door tussenkomst van Het Volksbelang, socialistische samenwerking van Maastricht en zolang geen vijandige tegenwerking op de voorgrond trad, werd, van begin maart 1915 tot 1 april 1916, wekelijks een hulp van 40.000 broden bezorgd. Het was zoals een wonderjaar.

Wanneer nu ook onze werklieden hun toevlucht moesten nemen tot de gewone handel, werden ze, zoals iedereen, al spoedig zo gestroopt, dat deze wijze van kopen hun niet doenlijk bleek. Ze wendden zich maar in rechte lijn tot de groothandel. Zo bekwamen ze 20.000 kilo suiker van de "Raffineries Tirlmontoises", in april 1916, voor de suikerverdeling werd geregeld. De werkhuizen Solvay bezorgden soda.

Tezelfdertijd werd een reusachtige onderneming tot stand gebracht. Om stroop en confituur te kunnen bezorgen aan haar honderdduizend leden, zonder te moeten afrekenen met de eisen



van de handelaars, werd door de "Union" op de hoogvlakte van Herve een stroopfabriek aangekocht voor honderdduizend frank. Leden liepen de streek af om fruit te kopen en dit was hun wel een ongewone taak. Niettemin ging alles vlot en werden 600.000 kilo stroop verkocht tegen 200 percent minder dan handelsprijs, zowel aan niet verenigde als aan verenigde gezinnen. Confituur en kunsthoning, waarvoor de fabriek 110.500 kilo suiker had bekomen en de leden elk twee van hun suikerrantsoenen afstonden, werden in grote hoeveelheid bereid en wederzijds verkocht tegen 1 frank en 1 frank 30 per kilo, terwijl de handel 2 F 50 en 3 F eiste. Er kwam gemakkelijk en goedkoop carbid, petroleum, zeep. Er werd vee gekocht en het vlees betrekkelijk goedkoop verkocht. Men kwam wel een tijdlang tot geregelde bezorging van boter. Klompen werden met wagons bijgehaald en bezorgd tegen 2 F, wanneer de handel 3 F vroeg. Het zakencijfer bedroeg in 1915, 2.146.667,25 frank; in 1916, 3.086.755,74 frank; samen 5.233.422,99 frank.

Al de afzonderlijk staande instellingen van vroeger hadden hun laatste cent in de gemeenschappelijke kas gebracht om de grote sprong te kunnen wagen. Doch de behoeften groeiden met de dag en met de toenemende nood. Andere ondernemingen deden zich dringend voor. Een lening van één miljoen, door een grote financiële vereniging toegestaan, werd gesloten. Thans hopen die moedige proletariërs, dat het hun voortaan vlot zal gaan. Beter! Ze hebben vast het geloof, dat de toekomst hen behoort en dat de eerste vredeskreet ook het eerste vreugdelied zal zijn, waarmee ze naar ongemene bloei en nooit gedroomde macht zullen rijzen.

Baron Alfred d'Huart, vrijwilliger in het Belgische leger, een zoon van het Belgische kamerlid voor Dinant, is, naar onze correspondent te Havre meldt, gesneuveld. Alfred d'Huart was een neef van baron de Broqueville, de Belgische minister van oorlog. Hij is de tweede neef van de minister, die voor het vaderland gevallen is.